

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes évam ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, esütőnapokon és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes szárok kaphatók: a dohánygyáraknál.

Fehérek és feketék.

A lapok téle vannak a hírével, hogy Amerikában a fehérek üldözik, gyilkolják a feketéket. Csak azért, mert egy fekete erősebb volt egy fehéرنél és páros viaskodásban ezt legyűrte. Ez történik Amerikában, a mely magát a jog és szabadság országának nevezi, a mely néhány évtized előtt véres háborút viselt azért, hogy Észak fölszabadítsa Délt, hogy a rabszolgákat, a kik Délen láncra verve igában nyögtek, visszaadják emberi mivoltuknak.

Azt kell gondolnunk, hogy az ember még mindig közel áll az állathoz, hogy a szenvedélyeinek, ősi mivoltának az el-takargatására gyöngye a lélek, amelyet a kultúra máza nem tudott annyira befedni, hogy a meztelensége ki ne ütöközzék.

Csodálatos az a gyűlölet, amelyet Amerikában a fehérek a feketékkel szemben éreznek. New-York tájékán még ritkábban vannak a színesek (négernek, szerezcsennek vagy feketének nem szabad öt nevezni, mert ha meghallja, a becstületén ejtett leg-égetőbb foltnak tekintti) Washington tájékán azonban majd minden második ember a feketék közé tartozik. A gyűlölet azonban oly fanatizmussal nyilvánkozik meg ellenük, hogy pl. a villamos vasuton a feketéknek külön szakaszuk van, ahova

fehér ember nem teszi be a lábát. Utcán óvatosan kerülnek egymást, a vasuton egyformaság uralkodik minden felekezet, rang és foglalkozás között, de ha a fehér ember meglát egy feketét, még ha hölgy is, ha bármennyire elegáns is, ha arany-szélű pápaszem mögül villog is elő a szem-fehére, ha a legdivatosabb structollas kalap födi is be az apró tincsekbe összekötözött hajfürtjeit — nem ül le melléje, mert az fekete, ő pedig fehér s úgy hiszi, hogy azt alábbvalónak teremtette az Ur-isten mint ötet.

A feketék külön városrészen laknak, külön templomaik, külön papjaik vannak, külön szórakoznak, külön lapdéznek s a legritkább esetben házasodnak össze.

Szóval olyan csodálatos gyűlölet él a lelkükben, a melyet mi európaiak, a mi intelligenciákkal nemcsak helyeselni nem tudunk, de megérteni se vagyunk képesek.

Mikor ifju éveinkben Verne Gyula gyönyörű munkáját: „Észak Dél ellen“ olvastuk, mikor a szabadságharc diadalai fölött érzett örömrünk dobogtatta szíveinket, akkor magasztaltuk a lovagiás fehéreket, akik képesek voltak testvérháborút vívni a lovagiás Lincoln Ábrahám vezérlete alatt, hogy humanizmusuknak, nemes-lelkőségüknek kifejezést adjanak. Mennyire más azonban a helyzet, ha a dolog leg-mélyére hatolunk, ha megértjük, hogy a

derék Észak egyszerűen kenyérrigységből ment bele a háborúba. A boldog Dél ugyanis olcsón összevásárolta az afrikai rabszolgakereskedőktől az emberanyagot. A szegény néger csak annyit ehetett, a mennyi a testi ereje föntartására ökvette-nül szükséges volt, egyéb fizetése pedig a korbács volt. Eszaknak pedig drága pénzen kellett kitértania a maga munká-sait, a kik a szabad haza szabad polgárainak vallották magukat. Ezért indult meg a háboru, hogy a gazdagodó Dél kezéből kiüssék az olcsó kőncöt, nem pedig azért, mert a lelkük fölháborodott az állati sorsba leigázott embertársak sorsán.

Roosevelt, az igazán művelt állam-ferfi, aki a szó szoros értelmében lelkén viselte országa minden lakójának sorsát, a fehérekön kívül fekete szolgákat is tartott maga körül, hogy népének példát adjon a felebaráti szeretetre.

Kinevelték érette.

Egyébiránt a mostani vad harc, amelynek bizonyára sok ezer szegény fekete esik áldozatul, legjobban bizonyítja, hogy a civilizáció, a kultúra nagyon szép zászló, de csak azért van, hogy a megköttyögösödött, szenvedélyeiben háborogott ember az első pocsoljába beletiporja.

Ez a kultúra gyalázata.

Bilkei Ferenc.

O'Connell Dániel.

IRORSZÁG SZABADSÁGHŐSE.
(1775—1847)

„Testem Irországa, szívem Rómiáé, lelkem az Istené.”

O'Connell végrendelete.

— A „Fejérmegyei Napló“ tárcája. —
(Folytatás.)

O'Connell ezalatt ügyvédi irodát is nyitott, s első ügyvédi fellépései azonnal akkora hírnevet szereztek neki, hogy hováhamar a legkeresettebb ügyvédek közé tartozott. Ügyvédi irodájának jövedelme az első évben (1798) 58 font volt, 1813-ban már 3808 fontra, 1828-ban 8000-re s még többre emelkedett. Rendkívül népszerű lett; szeri-száma nincs a mulatságos anektotáknak és éles ötleteknek, melyek ügyvédi működése ezen idejéről fennmaradtak.

Kiváltképen akkor volt elemében, ha törvénytársai tárgyalásokon megvesztegetett esküdteket, megfizetett tanukat vagy célzatosan összeválogatott, részrehajló bírákat talált elő s arról volt szó, hogy ezeket ékesszólása fegyverével az igazságtalanságtól visszariassza s az elfogult es-

küdtársakra úgy hasson, hogy az ne merje kimondani előre megbeszélte és megállapított jogtalan ítéletét. A megvásárolt tanukat kérdéseivel úgy meg tudta zavarni, hogy egészen az ellenkezőjét vallották annak, amit kezdetben állítottak. Így aztán O'Connell az ártatlan üldözötteknek való-ságos mentő angyalává lett s a nép csakhamar a rajongásig megszerette.

Sajátságos módon mentette meg tizenöt ember életét, akiket Clonmel-ben összekötés címe alatt törvény elé állítottak s akik őt kérték fel védőjükül. O'Connellt Dublin-ben érte a meghívás. Azonnal postakocsira ült s utközben elmondta magának a tényállást. Clonmel-be érkezve rögtön a törvénytársakra sietett, hol éppen megkezdődött a tárgyalás; O'Connell a közügyész ravasz beszéde alatt angolosan ott a törvénytársi teremben költötte el reggelijét: a theat és lágy tojást, aztán e kiáltással: Uraim, a törvény nem így szól! — hirtelen felugrott s oly talpaesett védőbeszédet mondott, hogy vádlottakat egyszerűen fel kellett menteni.

Ügyvédi tevékenysége által nemcsak a nép szeretetét és bizalmát szerezte meg, melyre később mint népszerűnek nagy szüksége volt, hanem annyiban is hasznára volt, hogy alaposan megismerkedett az angol és ir jogviszonyokkal,

a törvényekkel s mindazon törvényes eszközökkel, melyekkel később nagyszerű politikai hatását kifejtette.

Még londoni tartózkodása alatt környezetének sikerült őt egyidőre a szabadlevél eszméjének meghódítania s O'Connell tényleg beállt az „egyesült irek“ forradalmi társulatába, valamint a szabadkőművesek egyik páholyába is. Amant még 1798-ban elhagyta, emeből is azonnal kilépett, mihelyt megtudta, hogy a titkos társulatokat az egyház tiltja.

1802-ben megházasodott. Rokonainak megszivehen látták, hogy szegény leányt vész el, de O'Connell nem a vagyont nézte a házasságban. S választását nem bánta meg soha; haláláig gyengéd kegyelettel emlegette előtte elhalt Maryját, akinek „35 éven át dus családi boldogságot köszönt”.

Néhány évvel utóbb O'Connellt ismét ott látjuk a dublini katolikus gyűlés szónokai közt, mely a megígért és galádul megvont emancipáció kiküzdésének módozatairól érkezett. Az ir katolikusokon, kikre nézve a „habeas corpus“ elve még mindig fel volt függesztve, nyomasztó csüggedés vett erőt. O'Connell volt az egyetlen, aki merészen követelt méltányosságot az elnyomottakkal szemben s feltűzte a megfélemlíteteket. „Nem irgalom, hanem igazság kell nekünk,

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete,

AZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ.

Allandó nagy raktár ágy- és asztalneműkben, szintartó karton és zephirekben stb.

Egy leheléből való flu tanulónak felvétetik.

Mai lapunk 4 oldal.

00000370

Nagy Sándor hagyatéka.

1906. decemberében egy meglepő — nem! nem meglepő — megható hír járta be városunkat. Meghalt egy öreg ember, a kit mindenki ridegszívű, önző, megfagyott gondolkozásu embernek tartott. Az embereket kerülte, rokonait gyűlölte, alig bocsátott magához valakit. Mindenki félt tőle vagy legalább kicsinynek tartotta.

A haldokló ágya körül egy-két cselédnek kívül nem állott senki, a ki a szeretet melegével világított volna rája.

Mikor aztán lelke elhagyta földi porhüvelyét, mindenkit megdöbbentett, nem! meghatott az, hogy annak a hideg embernek melegebb szive volt mint azoknak, a kiknek ajkán a szeretet frázisai csepegnek.

A halott *Nagy Sándor* földbirtokos volt. Nagycsak nevében, de főleg emlékében.

Birtokát másfél milliónyi értékre becsülték. Ezt a 15 százezeres koronát 15 részre osztotta el. Hogy egyházi és egyéb humanus célokra mennyit adott, nem mondjuk el újra, de a mivel Fehérvárt, a mi ősi, de koldus városunkat megajándékozta, idejegyezzük: *A városi árvaháznak hagyta vagyona negyvenötöd részét, a városi kórháznak egytizenötöd részét.* Vagyis annak 400 ezer, ennek 100 ezer koronát

A per, amelyet a rokonok a végrendelet ellen akartak indítani, egyezség révén csakhamar örökre elaludt.

Az örökösök úgy egyeztek meg, hogy az ingatlanokat a rájuk nézve legelőnyösebb uton, árverés útján fogják eladni.

Az árverés tegnapelőtt, július 5-én folyt le Sárbogárdon.

Az árverezők közt voltak: Szluha István, Koller Pál és Koller Tivadar földbirtokosok, a Budapesti parcellázó bank s a Dunaföldvári Polgári Takarékpénztár.

Az árverezés a következő eredménnyel végződött:

A birtokot három részletben adták el:
I. Az Alsószentivánhoz tartozó *Sándor major*, 644 kat. hold, elkelt 435 ezer koronáért.

II. ugyanott az ugynevezett *zalai rész*: 278 kat. hold elkelt 181 ezer koronáért.
III. az *alsó alapi rész*: 370 kat. hold 250 ezer koronáért.

Van még egy negyedik rész, a III rész közvetlen közelében, a melynek haszonélvezeti joga jelenleg özv. Nagy Zsigmondné, annak halála után pedig az általános örökösökéket illeti. Ez idő szerint egyezség folyik az örökösök és özv. Nagy Zsigmondné közt, a melynek esetleges létrejötte egy hasonló összeggel fogja gyarapítani az örökösöket.

A *vevő mind a három részletre a Dunaföldvári Polgári Takarékpénztár*, a melynek birtokába 1911 január 1-én megy át a birtok.

A teljes összeg, a melyet a Dunaföldvári Polgári Takarékpénztár a Nagy Sándor-féle birtokért fizet: 866 ezer korona, egy katasztrális holdat átlag 830 koronáért, egy magyar holdat átlag 600 koronáért vettek meg.

Ehhez járul a nagyon jónak mondható teljes ideai termék, továbbá a felszerelés, a melynek értéke 50 ezer koronára tehető és végül a körülbelül 300 ezer koronára rugó értékpapírok, úgy hogy a másfél millió koronányi összeg, a melyre az első becslések szerint az örökösök számítottak, egészen bizonyosan be fog folyni.

Öszinte örömmel írjuk le e sorokat. Idealizmus nélkül élő városunkban oly jelentőségűnek tartjuk ezt az eseményt, a mely megérdemli, hogy városunk történetkönyvében egy fényes lapot foglaljon el. Különösen a városi árvaház oly jövőnek néz eléje, a melyet a legelőnyösebb öröm és reménység szavaival illehetünk.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hírek.** *Szabolics Jenő* és *Krencs Ignác* apátkanonokok hosszabb nyári üdülésre *Weldésbe* (Krajna) utaztak.

Bilkei Ferenc, a Fejérmegyei Napló felelős szerkesztője Olaszországba utazott.

— **Diszgyűlések Őfelsége 80-ik születésnapján.** Folyó hó 18-án Őfelsége 80-ik születésnapjának ünneplésére diszgyűlés lesz a megyeházán és a városházán. A városházán már összeállították az ünnepi közgyűlés programját, amely a megyei diszgyűlés programjának kiegészítője, illetve folytatása lesz. Az ünnepi beszédet az ékeszólásáról ismeretes *Kerekes Lajos* dr. v. főjegyző mondja. Ez alkalommal fogják elhelyezni a közgyűlési teremben a király arcképét is, amelynek megfestésére *Márton Jakab* főreáliskolai tanárt kérték fel. A városi diszgyűlés programja ez:

18-án reggel a vármegye és a város törvényhatósága közös istentiszteletre megy a Szent István templomba, ahol a misét *Prohászka Ottokár* dr. megyéspüspök szolgáltatta.

Innen, aszerint, hogy melyik törvényhatóság tartja előbb a közgyűlést, a megyeházára, vagy a városházára vonulnak. A városházán gróf *Széchényi Viktor* főispán megnyitja a diszgyűlést.

Utánna *Kerekes Lajos* dr. főjegyző elmondja az ünnepi beszédet és a főispán berekeszti a közgyűlést.

— **Áthelyezés a DV nál.** A DV. üzletvezetősége *Polgár József* volt állomási alfőnök helyébe *Osskó Pál* nagykanizsai főellenőrt helyezte városunkba, aki azonban a felajánlott állást nem fogadta el. Az üresedésben levő alfőnöki állásra az üzletvezetőség *Koller Ede* murakirályi állomásfőnököt nevezte ki.

— **Szünet a törvényszéken.** A törvényszéken jul. 1-én vette kezdetét a szokásos nyári szünet, a mely aug. 1-ével fog zárulni. Ez idő alatt tárgyalások nem lesznek.

— **Helyettesítés.** *Széchényi Viktor* gróf főispán a főkapitány helyettesítésével megbízott *Simon Sándor* tb. főkapitány helyettesévé *Námesy János* árvaszéki ülnököt nevezte ki.

— így hangzott jelszava, — ezt sürgetjük; sem többet, sem kevesebbet, mint jogunkat s az igazságot!

Uj szó, uj hang volt ez a szegény írek fülében; ily bátor beszéd ritkán hangzott fel körülükben. S mégis érezték, hogy az ifju szónoknak igaza van és az elnyomott ország minden zugából egyszerre ezerszeres visszhang felelte vissza a jelszót: Nem irtalom! igazság kell nekünk! — Az első lépést O'Connell szavára immár megtette az ir nép: kezdett tudatára jönni annak, hogy jogait sürgetnie, követelnie kell.

1808. év óta egyre rendszeresebben tartják katolikus népgyűléseiket, s O'Connell mindeniken részt vesz, mint a legfontosabb kérdések szónoka.

Időközben Napoleon diadalmas előhaladása folytán Anglia jónak látta esetleges támadás eseteire otthoni ellenfelét lekenyerezni s az ir kérdést újra napirendre vette. Az alsház 1812-ben el is fogadta az emancipációt, de a lordok háza 128-tal 125 ellenében még visszavetette. Végtelelen sok nyomor és jótalanság okozója lett ez

az egy szavazattöbbséget s O'Connellre nézve újabb 18 évi megfeszített munkálkodást jelentett.

Időközben az ir katolikusok nemcsak nem szüntek meg filléreikkel katolikus papjaikat eltartani, hanem még papnevelő intézetet is alapítottak Maynoothban. Az angol kormány a 19. században mégsem tarthatta többé korszertinek a régi eljárást, hogy t. i. minden kath. papot egyszerűen felakasztottak s felgyélték; viszont meg egyszerűen nem létezönek sem tarthatta többé az ir katolicizmust; s ezért most már csak arra törekedett, hogy az ir katolicizmus belső ügyeire is biztosítson magának behatást és a beavatkozásra alkalmat. Azt gondolták ki Londonban, hogy a püspököket és plébánosokat majd az angol kormány fizesse, aminek fejében viszont a római szentszék ne nevezzen ki püspököket a kormány beleegyezése nélkül.

A katolikusok ez utóbbi kérdésben megoszlottak, főképp mivel a kormány az emancipációt ezen ajánlata elfogadásához kötötte. O'Connell azonban mélyebbre tekintett; tudta hogy az anyagi inség sokkal kisebb baj, mint ha az egy-

ház és papság az angol kormány kénye-kedve alá kerül, s azért kezdetül fogva ellenezte a londoni indítványt. S ekkor vitte először dülöre népe sorsát. Szavára az ir nép újra egyesült s inkább készként nyilatkozott a már-már elviselhetetlen teher továbbcipelésére, semhogy papságát a kormány kezére játssza.

Az emancipációt azonban O'Connell ezzel még éppen nem ejtette el; ellenkezőleg elhatározta, hogy az összes törvényes és megengedett eszközök felhasználásával kiküzdji népének nemcsak a vallási egyenjogúsítást — az emancipációt — hanem a politikai függetlenséget, az egyesülés felbontását, a repeal-t is. Ezóta egész életének feladatául elnyomott nemzetének felszabadítását tekintette a vallási és politikai békok alól. Ami pedig ebbeli igyekezetének sikerét különösen biztosította, az azon elve volt, hogy Irországnak nem szabad mint, eddig tette, örökös lázongásban, törvényellenes forrongásban keresnie menedéket, mint amely mindig csak újabb elnyomásra adott a kormánynak jogcímet; hanem a törvényileg megengedett eszközöket kell

Knazovitzky Béla divatáruháza

Olcso szabott árak!

ajánl fürdő és utazási cikkeket, uri és női divat ujdonságokat, szalma, Panama, Borsalino kalapokat, oroszlan védjegyjű fehérműket, nagy választéku elsőrendű gyártmányu bőr, tenisz cipőt és sandál különlegességeket.

Olcso szabott árak!

Felolvasás az Amerikai iskolákról. *Bilkei Ferenc*, a Fejérmegyei Napló felolvasó szerkesztője érdekes felolvasást tartott kedden Budapesten, az Országos Magyar Katolikus Iskolaegetesület közgyűlésén. Az egyesület igazgatóságának felkérésére azon tapasztalatait mondotta el, amelyeket a múlt évben Amerikában az iskolákban szerzett. Az ország minden részéből egybegyűlt nagy és előkelő halgatóság lelkesen megtapsolta a felolvasót, a kinek Giesswein Sándor pápai praelátus, orsz. képviselő, elnök szíves szavakban mondott köszönetet az érdekes előadásért.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Martzi Ferenc* székesfehérvári kir. javítóintézeti családfőt saját kérelmére a kolozsvári kir. javítóintézethez helyezte át.

Halálozás. Mint részvétellel értesültünk aranyosrákosi Csipkés Gyula nyug. m. kir. honvédőrnagy f. hó 3-án 63 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése f. hó 5-én délután volt Budapesten. Halálát vejen kívül gyermekei Csipkés Gyula tanító, Csipkés Albert halárendőrségi tiszt, Csipkés Valéria férjezet Subáky Istvánné és kiterjedt rokonság gyászolja.

A b. ügyminiszter. *Orbán Imre* vármegyei irnoknak a megyei közgyűlés által megszavazott 400 korona évi személy pótlékát, valamint özv. *Vogel Alajosné* évi 400 koronás kegydíjat jóváhagyta.

Jézus Szive templomára *Zichy Lujza* grófnő utján Wimpfen Szigfried gróf 20 koronát volt kegyes ajándékozni.

Sport. Székesfehérvári Torna Club kitűnő ifjúsági csapata vasárnap, e hó 3-án részt vett a Magyar Athlétiikai Club ifjúsági versenyén s dacára, hogy balsors üldözte őket, szenzációs eredményt értek el. *Freud Béla* megnyerte a magas ugrást 163 cm-rel, *Kiss Ferenc* a 300 yardos síkfutást, míg *Stein Lajos* itt jó második lett. *Petrás Béla* második lett a 60 yardos síkfutásban, melyet rossz indulással veszített el. *Lichtneckert Ferenc* 2-ik helyen végzett a rudgátrásban, harmadik díjat nyertek még *Stein* a 100 yardos futásban, *Kiss* a távolugrásban és *Hurban Sándor* az 1600 méteres futásban. Ilyen kiváló szerepléssel egyetlen vidéki egyesület ifjúsági gárdája sem dicsekedhetik, mely sikereket öregbíti a pályaviszonyok nem ismerése is. Az ifjúsági csapat 2 hét alatt 11 ezüst és 18 bronz érmet nyert.

felhasználója, mindenekelőtt a kérelmezési jogot s ezen az uton érvényesítenie jogos követeléseit lassan-lassan.

E célból főteendőjének az irek egységes tömörítését tartotta a törvényes agitáció elve alapján; erre törekedett mind „nyílt levelei”, mind katolikus népgyűlések tartása és ir egyesületek alapítása által, melyek szervezésében bámulatosan ügyes volt. Az akadémikusod londoni kormány egyre-másra beszüntette ezen egyesületeket, de O'Connell mindannyiszor új utat és módot talált rá, hogy nemzetét egyre újabb egyesületekben tömörítse.

Munkássága természetesen teljesen igénybe vette minden erejét és idejét. A nevelőintézetben megszokta a korai felkelést, e szokásához egész életében hí maradt. Reggelenként misét hallgatott, aztán törvényszéki tárgyalásokon, népgyűléseken, politikai bizottsági üléseken s hasonló fáradszó munkában vett részt. Csak késő éjjel térhetett nyugalomra, melynek a hajnal első derűje ismét véget vetett. Öreg korában bizonyos elégtellessel mesélgette, hogy évek hosszú során át naponta 4-kor kelt, maga fűtött be dolgozó szobájában, 5-kor már dolgozott, 11-től fél 4-ig a törvényszéknél volt elfoglalva, innen hazament az ő „katolikus egyesület”-e ügyeit intézte el az egyesületi helyiségben, 4-kor megebédelt és aztán családjá ügyeivel foglalkozott fél 7-ig; ekkor ismét dolgozószobájába vonult s legkorábban 10 órakor tört nyugalomra. Ily életmód mellett természetesen mulatságra, főleg családján kívüli szórakozásra nem is gondolhatott; ez pedig az évezetekéret szerető ir természetet s főleg O'Connell egyéni hajlandósága mellett, mely ugyancsak

— **Nyugalomba.** *Brunkala Imre* nádasdlányi körjegyző hosszú érdemes szolgálat után beadta nyugdíjaztatási kérvényét.

— **Jóváhagyott szabályrendelet.** A kereskedelemügyi miniszter a vármegyei hordár és bérszolgáipari szabályrendeletet jóváhagyta.

— **Az elszenderült „Éb-odás.”** Az Ébredés, *Steiner Jákó* dr. néhai lapja ügyészi elbírálás alatt áll. A dolog lényege a következő: *Steiner* dr. megindította lapját, annak jellegéhez méltóan a városi hatóság előtt letett 10.000 korona kauciót. A lap időközben elszenderült, az ügyesség azonban most kifogást emelt az ellen, hogy a letett kaució kevés volt. A naponként megjelenő politikai lapok kauciója t. i. 21.000 korona. *Steiner* dr. azzal védi magát, hogy a helyi lapok ugyancsak 10.000 korona kauciót tettek le. Az ügyészi eljárás folyik.

— **Anyakönyvezető helyettes.** *Széchenyi Viktor* gróf főispán *Pestiner Antal* sárbogárdi lakost helyettes anyakönyvezetővé nevezte ki.

— **Segédjegyzői állás szervezése.** Ráckeresztur község képviselő testülete elhatározta, hogy a folyton gyarapodó községi ügyek akadálytalan lebonyolítása szempontjából 1000 korona fizetéssel és lakbérrel segédjegyzői állást szervez.

— **A felsőbb leányiskola növendőkei** az értesítőket az iskolában délelőttönként átvehetik.

— **Rendkívüli közgyűlés a vármegyén.** Az utolsó közgyűlés után nagy számban beérkezett ügyek elintézésére a törvényhatósági bizottság 1910. július hó 16-án d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: *Szögyény Marich László* gróf megköszöni az üdvözlést. — *Az Andrei Antal*-féle alapítványból segélyek utalványozása. — Főszolgabíró jelentése, hogy Pátka község birtokossága a nyomásos gazdálkodásról a szabad gazdálkodásra áttért. — *Jásznagykunszólók* vármegye feliratát, a márc. 21-én történt országgyűlési botrány elítélése tárgyában megküldi. — *Udvarhely* vármegye felirata a kormányhoz az állami tisztviselők vasárnapi munkaszüneti tárgyában. — *Magyaralmás község* határozata a községház építése tárgyában. — *Szűts Sándor* cecei lakos festőművészeti tanulmányának folytatásához segélyt két. — *Előmunkalati engedély az Erd, Gyuró, Vél, Acsa, Csákvár, Zámoly, Csákerény, Magyaralmás, Bodajk, Balinka, Csérnye, Zirc, községek* határain vezetendő helyi erdők vasútra. — *Sárosvármegye* népevelő egyesület kérvénye a „Tanítók háza” létesítéséhez segélyt kér. — *Sopron* város átirata a siketnémák tankötelezettsége tárgyában. — *Kras-*

vonzotta a jökevdü társaságok közé, nem volt csekély áldozat. Csakhogy erőlye mindent legyőzött: nagy feladatának teljesen s visszavonhatatlanul odaáldozta önmagát és minden egyéni hajlamát.

Ezen önfeláldozó életmód azonban nem tette komorrá, visszataszítóvá vagy idegessé. Ellenkezőleg, kitűnő társalgó és híres mulató volt, akiről mindenki tudta, hogy adomák és élcés ötletek dolgában soha ki nem fogy.

Bámulatos volt munkabíró ereje s főleg a folytonos munkálkodásban kiképzett felfogóképessége. Egy barátja egyszer államjogi ügyekben tanácsát akarta kikérni, s míg O'Connell papirjaiba mélyedve oda sem látszott ügyelni, előadta a kérdéses ügy körülményeit. De midőn látta, hogy O'Connell fel sem pillant az iratokból, kissé megnehezítelve távozni akart. Erre O'Connell megnyugtatta: „Ó, csak folytasd, barátom! Ha annyi dolog volna, mint nekem rég megtanultad volna te is, hogy kell egyszer két dolgot elintézni.” S bámuló barátja meggyőződhetett róla, hogy O'Connell az alatt, míg az ügyet minden apró részletével együtt felfogta, az előtte levő iratokat is átolvasta.

Lehetetlenség volna e rövid rajzban működésének ezerféle változatát egyenként esetelnünk; csak röviden akarjuk összefoglalni tevékenységének főbb irányait.

Munkássága két főreszre osztható: 1801-től 1829-ig a katolikusok egyenjogúsításért, az emancipációért küzdött, majd 1829-től kezdve haláláig az ir nemzet függetlenítésért, a repeal-ért.

(Folyt. köv.)

sőszörény vármegye árvízkarosultak részére segély megszavazása. — *Perczel Mór* 48—49-es honvédtábornok szobra javára gyűjtés. — *Nagy-láng* község határozatát 6 új előjáró állás szervezése tárgyában. — A vármegyei *Szent György* kórház részére kölcsön fölvétele. — *Szepes* vármegye közönségének átirata a sertesorbánc elleni beoltás kötelezővé tétele tárgyában. — *Brunkala Imre* Nádasdlányi körjegyző nyugdíjazása. — A jegyzői nyugdíjszabályrendelet módosítása. — *Ráckeresztur* község határozata segédjegyzői állás szervezése tárgyában.

— **A vő boszuja.** *Molnár István* Hercfalvához tartozó alsósismándi jómódu gazda régebb idő óta haragban élt vejevé *Deák Istvánnal* s e haragot csak szivotta az öreg *Molnár* gazdaasszonya *Vikler Lujza*, kinek rábeszélésére az öreg még a vejének adott földbérleteket is visszavonta és más idegéneknek adta ki. Emiatt aztán annyira elkeseredett *Deák István*, hogy kedden este ráesett apósára és fejszével megtámdta. Előbb fejbeütötte az öreget s mikor ez összeesett a fejszét a hátába és jobb combjába vágta. *Molnár István* sérülése halálos. A boszuálló vőt letartóztatták.

Fényképező készülékek és az összes kellékek nagy választékban kaphatók *Klökner Péter* udvari könyvkereskedésében Székesfehérváron.

— **Husmérési tulkapások.** A hatósági huszszék által nyújtott előnyökkel visszaélés történt. A huszszék t. i. szabályrendeletileg írja elő a huszszékben történt huskimérés módját s tudvalevő, hogy huszszékben mindenki értékesítheti a húst, aki azt felülvizsgáltatta. *Kovács József* helybeli lakos ezeket tudva, 5 sertésűt a huszszékben értékesíteni akarván, engedélyt kért a kimerőre. A húst azonban nem vizsgáltatta felül s viszont elárúsítottknak adta el, nem mint a szabályrendelet előírja, 3—3 kilónként, hanem 10—20 kilónként. Ezzel az eljárással aztán súlyos közegészségügyi kihatást követelt el sőt megkárosította a huszszéket is. A rendőrség erőlyes eljárást indított ellene.

— **3360 korona.** *Ifj. Szabó Péter* kishöröcsöki marhakereskedő a sárosdi vásárról hazamenet elaludt az uton. Alvás közben ellopták 3360 koronát tartalmazó pénztárcáját.

— **Tüz.** Az inotfához tartozó *Bögylyai-hegyen* f. hó 4 én *Eszes János* ottani lakos tulajdonát képező méhkas és sertésűl a benne levő méhekkel és sertésekkel együtt elégett. A tüzet özv. *Csizmadia Jánosné* okozta, ki a kemencéből kiszedett tüzes hamut a sertésűl mellé öntötte. Az eljárás megindult.

— **Jogi vizsgákra való készítés megkönnyítése.** *Dr. Dobó jogi* szemináriuma *Kolozsvárt* azok érdekében, akik hátralevő jogi vizsgáikat szeptember hónapban avagy esetleg később akarják letenni, de *Kolozsvárt* szigorlatuk előtt csak rövid ideig tartózkodnak, tankönyveket helyettesítő s az összes szigorlati kérdéseket felőlelő jegyzeteit már most kikölcsönzi az illetőket szigorlatuk előtt pár napi rekaptuláló kurzuson előkészíti s többszöri próbaszigorlaton az egész anyagból kikérdezi. Aki jogvégzett, azt három hónap alatt doktorátushoz juttatja az intézet, mely a kolozsvári összes jogi vizsgákra előkészít. Tanrendszerét és működését ismertető könyvét „Tájékoztató a jogi szemináriumról” díjmentesen megküldi.

— **A betegápolási költségek viselése.** 1898 évi XXI. t. c. értelmében a nyilvános betegápolási költségek viselése körül felmerült vitás kéré-

dések eldöntése a közigazgatási bíróság hatáskörébe tartozik. Annak, hogy a bíróság törvényes feladatainak gyorsán, sikeresen megfelelhessen, egyik lényeges alapföltétele az, hogy a közép-fokú hatóságok által panasz folytán felterjesztett ügyek tényállása lehetőleg tisztázva legyen, mert ellenkező esetben a bíróság csak a hiányzó adatok beszerzése és gyakran csak hosszadalmas bizonyítási eljárás lefolytatása után tud dönteni. Különösen áll ez a cselédek, valamint a munkásbiztosító pénztári tagok kórházi ápolásából felmerült ügyekre. A hatóságok e kötelességüket eddig csak lankán teljesítették, a belügy-miniszter azonban most körrendeletben hívja fel a hatóságokat, hogy előírt kötelességüket pontosan teljesítsék, mert mulasztás esetén rendbírságot, sőt súlyosabb esetben fegyelmit von maga után.

Mulatságok. A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj-egyletének helyi fiókpenztára szépen sikerült mulatságot rendezett f. hó 3-án, mely dacára a kellemetlen időnek, kiválóan ki-
virradt. A kedélyes mulatságon jelen voltak:

Asszonyok: Özv. Albli Józsefné, Almási Antalné, Albrecht Józsefné, Bóta Istvánné, Bóza Antalné, Bervanger Istvánné, Csáder Andrásné, Csizmadia V.-né, Dombrovszky Jánosné, Fuksz Alajosné, Fazekas Lajosné, Gesztési Andrásné, Gróf Imréné, Hári Lajosné, Horgosi Ferencné, Illés Józsefné, Józsa Jánosné, Kiss Mihályné, Komlós Ferencné, Markovits Györgyné, Máj Györgyné, Özv. Máté Istvánné, Matuscsák Sándorné, Nyitrai Pálné, Özv. Péceli N.-né, Polgár Sándorné, Páncél Lajosné, Parabak Brankóné, Pálai Györgyné, Sütő Sándorné, Szubin Antalné, Szóke Jánosné, Szaller Ferencné, Szabó Árpádné, Varga Ferencné, Vámi Péterné, Vinter Józsefné, Vekerle Lajosné.

Leányok: Albli Annuska és Mariska, Ács Juliska, Csáder Mariska, Dombrovszky Etuska és Annuska, Fuksz Annuska, Horváth Gizella (Seregélyes), Komlós Katica és Teruska, Molnár Mariska, Nagy Irmuska (Bpest), Néveri Juliska, Pálai Etuska, Róza és Ella, Parabak Milike, Polgár Vilma, Straszman Hermina, Szaller Etelka, Tócsér Erzsike (Bpest), Vámi Mariska és Csillagh Ilona.

Ugyancsak szépen sikerült mulatságot tartott vasárnap este a Ker. Keresk. alkalmazottak tornacsapata. Jelenvoltak:

Asszonyok: Fütty Istvánné, Futó Istvánné, Gerbán Istvánné, Jandrók Viktorné, Kovács Istvánné, Krachler Józsefné, Özv. Mayer Lajosné, Pacsay Kálmánné, Réthy Lajosné, Suszter Jánosné, Simsik Jánosné, Stipsits Ferencné, Ványi Gyuláné.

Leányok: Futó Erzsike, Gerbán Annuska, Gervéin Juliska, Jandrók Janka és Gizike, Juhász Etelka, Pacsay Vilmoska, Réthy Jolán, Stipsits Pannika, Simsik Milike, Szusztér Irmuska, Szirkovits Milike, Vekerle Mariska, Ványi Pannika. A felülírtakért hálás köszönetet mond a Rendezőség.

Zárlat alatt álló községek: Sertész miatt a következőket: Nagyláng, Hercegfalva, Dunapentele, Cece, Alap Igar, Ráckeresztur Tárnok, Káloz, Ercsi és Székesfehérvár város. Sertésorbánc miatt: Guttamási, Polgárdi, Tordas, Isztimér, Martonvásár, Tabajd.

Ivorszervi hólyagos kiütés miatt: Iszkaszentgyörgy, Sárkeresztur, Baracska.

Veszettség miatt: Sárkeresztur.

Rühkór miatt: Seregélyes, Polgárdi.

Takonykór miatt: Ercsi.

Utónálló cigány. Kellemetlen kalandja volt f. hó 1-én Eisele Józsefné gánti földműves-asszonynak. Korá reggel Csákvárra indult. Hogy azonban hamarabb érjen oda, az erdőn keresztül indult utnak. Az út közepe táján azonban egy lovascigány utját állta, revolvert szögözött rá és pénztét követelte. Mikor az asszony pénzt nem akarta odaadni, a cigány leugrott lováról s az asszonyra támadt, kinek dulakodás közben néhány koronája a földre potyogott. A cigány a pénzt felszedte, az asszonyt egy fázós hozzákötözte, elvágtatott. Eiselent az erdőn keresztül haladó falubeliek szabadították ki kényelmetlen helyzetéből. Eiselent Csákvárra érve feljelentette az esetet a csendőrnéknél, akik azután a személyleírás alapján a rablót még aznap elfogták

Rafael Sándor 19 éves félszemű cigánylegény személyében. Rafaelt beszállították a székesfehérvári kir. ügyészség fogházába.

Vigyázz! A székesfehérvári cs. és kir. hadsereg parancsnoksága értesíti a vármegyét, hogy folyó hó 21-én a zámoslyi lövőtérren harcászati lögyakorlatot tart. Az óvintézkedések Zámoly, Csákvár és Gánt községek környékén megtételek.

Vadrákok. Kozárovics Tamás és Osztotics Mihály százalombattai legények a korcs-mában elverték Petrovits Dömötört. Az elvert legény a szenvedett vereség megtorlására magához vette bátyját Petrovits Kritófot, továbbá Szromits Mihályt és ifj. Szromits Györgyöt és vasvillával rálestek Osztoticsra. Ugy elverték a védtelenül hazafelé halogó legényt, hogy súlyos természetű sebesülést szenvedett. A törvényes eljárás megindult.

Vár a tarlón. A Gárdonyhoz tartozó Szerecsenpusztán tegnapelőtt délután Szabó József és Szőnyegi György aratók összevesztettek és Szabó József Szőnyegin súlyos sérüléseket ejtett.

Jó szomszédok. Tanárki György és Tanárki József zámoslyi lakosok egymás szomszédságában laknak s mint ilyenek folytonosan hadilábon állanak egymással. A napokban Tanárki György az utcaszűrés miatt pörölt össze Tanárki Józseffel, sőt mikor a menyecske viszonzta szomszéduram zengezetes szavait, a dühös ember a kezében levő seprőnyéllel megverte a szegény asszonyt. A lárma-ra előtett Tanárki József is, hogy felesége segítségére legyen, de vesztere, mert György szomszéd őt is alaposan elverte. Tanárki Györgyöt a csendőrök feljelentették.

Állategészségügy. Rácalmáson és Kis-perkátán a hetek óta dühöngő sertésvész megszűnt. A zárlatot feloldották.

Ingyen akart utazni. Horvai János 29 éves garamszentbenedeki illetőségű napszámos f. hó 3-án beállított Dombos János sóskuti gazdához s kérte, hogy kocsiján szállítsa az érdi vasuti állomásra. Dombos befogott s Horvai Jánossal elindult, azonban mikor Erdre érkezett meglepetés érte, utasa a hátulso ülésből minden szó és fizetés nélkül eltűnt. Dombos feljelentette Horvait a csendőrnéknél, kik épen akkor csípték el az élelmes utast, amikor jegy nélkül vonatra akart szállni, hogy Budapestre utazzon. Az eljárás megindult.

Tűz. Marsik Jakab alcsumi lakos háza tűzvésznek esett martaléku. A tűz ugy elkelekezett, hogy meggyuladt a padláson elhelyezett vatta s attól tüzet fogott a háztető is. A tűz valószínűleg gyújtogatás következménye.

Vida Elek kárpitos és díszítő Székesfehérvár Megyeházépület. Teljes felelősség mellett csakis elsördendő munkák.

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szőgyény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
bőr kabátok, utazóbundák,
raglán-felöltők, kabátok.

**Jóság,
ár és
súlyra**

kell a szappan összehasonlításánál és bevásárlásánál ügyelni. A világ egy szappana sem éri el a

**Schicht
szarvas
szappanát**

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóképeségében, lágyágában és olcsóságában.

A mit ér szomord tapasztalatai mindenkint meggyőzhetek arról, mily fontos dolog a szőlőbetegségek ellen idejében és kellő módon védekezni.

A szőlő peronoszpórája ellen a dr. Aschenbrandt-féle

bordói por

a legbiztosabb és legtartósabb hatású szer.

Különösen jól jártak azok, akik a nagymértékben mutatózó firtperonoszpóra ellen a tudományos vizsgálatokból merített s idejében közzétett tapasztalatok szerint a permetezést a dr. Aschenbrandt-féle

rézkénporral

való porozással egészítik ki.

Azért ne mulassza el senki, hogy ezental szőlőjét idejében és legalább kétszer dr. Aschenbrandt-féle rézkénporral befújassa.

A rézkénpor mellett a LISZTHARMATNAK egyetlen feltétlenül biztos ellenszere. Nemcsak megövi a bogyókat az infekciótól, hanem a megtámadott firtöket megis gyógyítja.

Az Aschenbrandt-féle porok árai loco Budapest raktár:

a bordói poré

50 kg.-os zsákokban kg.-kint 62 fillér
10 és 5 kg.-os zsákokban, kg.-kint 66 "
1 kg.-os dobozokban, kg.-kint 67 "

a rézkénporé

50 kg.-os zsákokban, kg.-kint 45 fillér
10 és 5 kg.-os zsákokban, kg.-kint 49 "
2 kg.-os dobozokban, kg.-kint 50 "

Ismertető füzeteket, használati utasításokat küld és a rndelések pontos teljesítéséért szavatol a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. kerület, Alkotmány-u. 31. szám.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető:
Kovács Pálnál Székesfehérvár,
Szigeti Testvéreknél Székesfehérvár,
Déri János és Fia Ercsi.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.